Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2025/4208

20.8.2025

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité

Aanpak van het verlies aan koopkracht en van het risico op toenemende ongelijkheid, uitsluiting en marginalisering

(initiatiefadvies)

(C/2025/4208)

Rapporteur: **María del Carmen BARRERA CHAMORRO**

Adviseurs	Ioannis GRIGORIADIS (voor de rapporteur van groep II) Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA (voor groep I)
Besluit van de voltallige vergadering	5.12.2024
Rechtsgrond	Artikel 52, lid 2, van het reglement van orde
Bevoegde afdeling	Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Burgerschap
Goedkeuring door de afdeling	22.5.2025
Goedkeuring door de voltallige vergadering	19.6.2025
Zitting nr.	597
Stemuitslag (voor/tegen/onthoudingen)	140/74/15

PREAMBULE

Dit advies maakt deel uit van een breder pakket EESC-adviezen over de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud. In dit pakket onderzoekt het EESC de verschillende aspecten van deze beleidskwestie en doet het een uitgebreide reeks aanbevelingen aan Europese en nationale beleidsmakers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden. Het pakket bestaat uit zeven sectorale adviezen ([1]), die elk ingaan op een specifiek relevant beleidsterrein. Daarnaast worden in een overkoepelend advies ([2]) bredere beleidsaanbevelingen gepresenteerd om de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud als geheel aan te pakken en veerkracht op te bouwen tegen toekomstige crises.

1. Conclusies en aanbevelingen

1.1. Het EESC stelt vast dat de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud werd veroorzaakt door de pandemie en de recente conflicten in de wereld, die een en ander nog op de spits hebben gedreven, een situatie waar Europese burgers en bedrijven onder lijden. Dit heeft geleid tot een uitholling van de levensstandaard en zware economische problemen. Ondanks bepaalde beleidsmaatregelen blijft het risico op sociale uitsluiting, ongelijkheid en marginalisering groot, en hebben met name kleine en middelgrote ondernemingen het nog steeds erg lastig. Doortastende uitvoering van het beleid is geboden.

1.2. Een sterkere, eerlijkere en concurrerender EU-economie die meer fatsoenlijke banen oplevert, zal de EU beter bestand maken tegen crises. Het is bijzonder belangrijk dat bedrijven, met name kleine en middelgrote ondernemingen, een gunstig klimaat wordt geboden en dat het bedrijfsleven in stand wordt gehouden.

([1]) EESC-adviezen over *Herindustrialisering van Europa — kansen voor bedrijven, werknemers en burgers in de context van de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud* (PB C, C/2025/4206, 17.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4206/oj), *De crises te boven komen — maatregelen voor een veerkrachtige, samenhangende en inclusieve Europese economie* (PB C, C/2025/3195, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3195/oj), *Hoe disfuncties van de eengemaakte markt bijdragen tot de stijgende kosten van levensonderhoud* (PB C, C/2025/3189, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3189/oj), *Geleidelijk afschaffen van subsidies voor fossiele brandstoffen en tegelijkertijd het Europese concurrentievermogen waarborgen, de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud beperken en een rechtvaardige transitie bevorderen* (PB C, C/2025/3191, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3191/oj), *Versnippering van toeleveringsketens en gevolgen voor de kosten van levensonderhoud* (PB C, C/2025/4209, 17.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4209/oj), *Aanpak van het verlies aan koopkracht en van het risico op toenemende ongelijkheid, uitsluiting en marginalisering, Stijging van de vervoers-, energie- en huizenprijzen: de rol van hoogwaardige openbare diensten bij de aanpak van de hoge kosten van levensonderhoud* (PB C, C/2025/3192, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3192/oj).

([2]) ECO/660 *Aanbevelingen van het maatschappelijk middenveld om de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud aan te pakken* (in voorbereiding).

1.3. Het EESC is van mening dat investeringen in mensen en de economie, progressieve belastingheffing, hoogwaardige en betaalbare openbare diensten en gerichte steun voor de meest kwetsbare mensen, samen met een industriebeleid op korte en lange termijn en inspanningen om het concurrentievermogen te vergroten, van essentieel belang zijn om de crisis rond de kosten van levensonderhoud te verlichten en bescherming tegen toekomstige schokken te bieden.

1.4. Het EESC wijst erop dat de sociale dialoog nog steeds een belangrijk maar onderbenut beleidsinstrument is om de problemen op de arbeidsmarkt en de crisisgerelateerde risico's op verlies aan koopkracht aan te pakken. Versterking van de collectieve onderhandelingen om de lonen en de sociale bescherming van werknemers te verbeteren, in evenwicht met de productiviteitsontwikkelingen, kan ongelijkheden helpen verminderen en de risico's op uitsluiting en marginalisering helpen uitvlakken.

1.5. Tegelijkertijd moet de dialoog met de maatschappelijke organisaties worden versterkt, aangezien zij een cruciale rol spelen bij het aanpakken van ongelijkheid, met name waar het gaat om de meest kwetsbare groepen.

1.6. Het EESC erkent het belang van loon- en minimumloonstijgingen als essentieel element om het verlies aan koopkracht en het effect daarvan op ongelijkheid, uitsluiting en marginalisering tegen te gaan en de herverdeling van rijkdom te waarborgen. Het EESC benadrukt het positieve effect van de richtlijn betreffende toereikende minimumlonen op loonstijgingen. Het moedigt de lidstaten aan zich nog sterker in te zetten voor de tenuitvoerlegging hiervan, zodat de vastgestelde doelstellingen kunnen worden gehaald; in dat verband zouden zij nationale actieplannen moeten uitwerken om de dekkingsgraad van collectieve onderhandelingen te verhogen wanneer deze minder dan 80 % bedraagt.

1.7. Het EESC erkent dat het vermogen van de EU om te anticiperen op toekomstige crises moet worden versterkt en wijst er in dit verband op dat de sociale partners en maatschappelijke organisaties op alle niveaus, nationaal en Europees, in dit verband een belangrijke rol spelen en aantoonbaar in staat zijn zich aan te passen en te reageren op de moeilijkste situaties; daarnaast dragen zij ook bij aan crisisbestrijdingsmaatregelen.

1.8. Om de risico's op ongelijkheid, sociale uitsluiting en marginalisering als gevolg van het verlies aan koopkracht te beperken, beveelt het EESC aan om op verschillende gebieden en op het juiste niveau een adequaat prijsbeleid in te voeren, inclusief plafonds voor energieprijzen en met name voor de kosten van energierekeningen. Doel is speculatie met deze fundamentele hulpbron te voorkomen vanwege de impact op andere essentiële goederen zoals voedsel en de prijs daarvan. In dit verband zou het raadzaam zijn om de werking van de EU-energiemarkt te hervormen in het streven naar een doeltreffend energiesysteem waarmee de voorziening van betaalbare energie veiliggesteld wordt.

1.9. Het EESC erkent dat de crisis in verband met het verlies aan koopkracht hand in hand gaat met een ongekende huisvestingscrisis. Het zou graag zien dat het beleid voor betaalbare huisvesting snel wordt uitgevoerd, met volledige inachtneming van de bevoegdheden van de lidstaten op dit gebied, naast een Europese strategie ter bestrijding van dakloosheid, een verschijnsel dat ook steeds meer werkenden treft.

1.10. Het EESC acht het van essentieel belang om lering te trekken uit crises en preventief beleid te ontwikkelen. Het heeft onlangs verklaard dat de EU-instellingen zouden moeten nagaan of er behoefte is aan een permanent financieel instrument dat voortbouwt op de ervaring van het SURE-programma, om de sociale uitgaven van de lidstaten te stabiliseren in geval van externe economische schokken en om werknemers en ondernemingen te ondersteunen in de industriële sectoren en regio's die het zwaarst worden getroffen door de digitale en de groene transitie ([3]). Het EESC is ook van mening dat er in de EU-lidstaten meer gehoor moet worden gegeven aan de aanbeveling inzake het minimuminkomen, om concrete resultaat te kunnen boeken.

1.11. Het EESC onderstreept de rol van onderwijs als een factor met een zeer grote preventieve waarde in verband met uitsluiting, marginalisering en ongelijkheid. Meer investeringen in onderwijs en vaardigheden zijn een belangrijke toegangspoort tot hogere inkomens en hoogwaardige banen; het EESC verzoekt de EU en de lidstaten dan ook met klem meer te investeren in onderwijs. Ook onderstreept het EESC dat goed doordacht beleid een belangrijke rol speelt bij het aanpakken van het tekort aan vaardigheden en arbeidskrachten, dat door het bedrijfsleven wordt beschouwd als een van de belangrijkste belemmeringen voor investeringen en groei.

1.12. Om het verlies aan koopkracht in Europa te verzachten moeten essentiële en sociale diensten, waaronder diensten die door entiteiten van de sociale economie worden verleend, dusdanig worden verbeterd dat toegangsbelemmeringen worden weggenomen. Het EESC merkt op dat beginsel 20 van de Europese pijler van sociale rechten (EPSR) een niet-uitputtende lijst van essentiële diensten bevat, die het beschouwt als een essentieel onderdeel van transformatieve socialebeschermingsstelsels die de meest kwetsbaren helpen en tegelijkertijd preventieve diensten waarborgen.

([3]) Resolutie van het Europees Economisch en Sociaal Comité — Bijdrage aan het werkprogramma van de Europese Commissie voor 2025 (PB C, C/2025/760, 11.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/760/oj) 8.11.

1.13. Volgens het EESC blijft het Europees Semester met het bijbehorende kader voor sociale convergentie een van de meest relevante instrumenten voor het monitoren van de nationale (beleids)maatregelen om de koopkrachtcrisis en de effecten daarvan op ongelijkheid en sociale uitsluiting, alsook alle uitdagingen voor de Europese economie en samenleving van dien, aan te pakken. Om te voorkomen dat beleidsmaatregelen op welk gebied dan ook armoede of ongelijkheid in de hand zouden werken, dient meer gebruik te worden gemaakt van beoordelingen van verdelingseffecten; daarbij dient er ook oog te zijn voor het gender- en het jongerenperspectief. In al het sociale beleid dient rekening te worden gehouden met het overeenkomstige gebruik van uitgesplitste gegevens. Het EESC wijst er nogmaals op hoe belangrijk het is dat bij het uitstippelen van maatregelen en beleid evenveel waarde wordt gehecht aan sociale indicatoren als aan economische indicatoren.

1.14. Beleidsmaatregelen die in het kader van de EPSR worden getroffen, moeten worden gezien in de bredere context van de rechtvaardige transitie van de EU. Het is zaak structurele ongelijkheden aan te pakken en in de eerste plaats bescherming te bieden aan kwetsbare groepen, omdat juist zij gebukt gaan onder de gevolgen van de huidige transitie, zoals het verlies aan koopkracht. De lidstaten moeten een stevig sociaal vangnet behouden en de EU zou de lidstaten moeten aansporen hun socialezekerheidsstelsels dusdanig te verbeteren dat mensen in geval van ziekte, werkloosheid of pensionering een adequate inkomensbescherming genieten. Voorts is het noodzakelijk dat de investeringen in onderwijs, opleiding en de bevordering van een hogere arbeidsparticipatie op peil gehouden of zelfs opgevoerd worden. Op deze gebieden moet een toereikend niveau van overheidsuitgaven worden verzekerd ([4]).

1.15. Het is van het grootste belang dat de lidstaten nagaan hoe zij de effecten van het verlies aan koopkracht op ongelijkheid kunnen beperken, en dat zij investeren in gezondheid, sociale inclusie en gemeenschapszorg om zo met name uitsluiting en marginalisering aan te pakken en tegelijk te zorgen voor meer welzijn en veerkracht in de zorgverlening.

1.16. Het EESC is ingenomen met het verslag dat het Europees Comité voor sociale rechten (ECSR) onlangs heeft uitgebracht over de impact van de crisis rond de kosten van levensonderhoud op de sociale rechten, en dringt er bij de lidstaten op aan gevolg te geven aan de aanbevelingen uit dit verslag ([5]).

2. **Algemene opmerkingen**

2.1. Het EESC neemt met bezorgdheid kennis van het verlies aan koopkracht en de stijging van de kosten van levensonderhoud voor Europese huishoudens als gevolg van de gecombineerde impact van de COVID-19-pandemie, de Russische oorlog tegen Oekraïne, de daaruit voortvloeiende energiecrisis en een ongekende stijging van de inflatie. De verstoring van de mondiale toeleveringsketens heeft aanzienlijk bijgedragen aan hogere prijzen en een verdere scherpe stijging van de kosten van levensonderhoud. Bovendien hebben de opwarming van de aarde en de klimaatcrisis geleid tot hogere prijzen voor essentiële landbouwproducten ([6]).

2.2. In 2023 liepen 94,6 miljoen mensen in de EU (21 % van de bevolking) risico op armoede of sociale uitsluiting ([7]) en kon 10,6 % van de bevolking het zich niet veroorloven om hun woning voldoende te verwarmen. Door de hoge woonlasten blijft er minder besteedbaar inkomen over: in 2023 was 10,6 % van de huishoudens in steden en 7 % van de huishoudens in plattelandsgebieden meer dan 40 % van hun besteedbare inkomen kwijt aan woonlasten ([8]).

2.3. Hoewel de inflatie inmiddels gedaald is, gaan burgers nog steeds gebukt onder de hogere kosten van levensonderhoud. De stijgende prijzen, de kosten van levensonderhoud en de economische situatie waren de belangrijkste redenen om te gaan stemmen ([9]) en behoorden tot de grootste punten van zorg voor 40 % van jongeren en jongvolwassenen tussen 16 en 30 jaar ([10]).

2.4. Ook voor de Europese industrie en bedrijven, met name kleine en middelgrote ondernemingen, zijn de hoge energieprijzen een groot probleem; hun producten en diensten worden duurder en hun concurrentievermogen wordt aangetast.

2.5. Het verlies aan koopkracht treft sowieso het merendeel van de huishoudens, maar in de meeste lidstaten zijn het zijn de lage en middeninkomens die er het sterkst onder te lijden hebben ([11]). In hoeverre mensen het zich kunnen veroorloven om in hun basisbehoeften te voorzien, wordt mogelijk in onevenredige mate mede bepaald door geslacht, leeftijd, handicaps, etniciteit, inkomensniveau en woningbezit.

([4]) Promoting and protecting health amidst the rising cost-of-living crisis, EuroHealthNet.
([5]) Social rights and the cost-of-living crisis, ECSR.
([6]) Agricultural prices 2023, Eurostat.
([7]) Poverty & Social Exclusion 2023, Eurostat.
([8]) Housing in Europe 2023, Eurostat.
([9]) EU Post-electoral survey 2024.
([10]) Youth survey 2024.
([11]) Labour market and wage in EU, Europese Commissie.

2.6. In 2023 dreigde 24,8 % van de kinderen in de Europese Unie te maken te krijgen met armoede of sociale uitsluiting; de armoede onder kinderen is dus nog altijd groot in een van de meest welvarende regio's ter wereld. Het armoederisico in de EU als geheel is afgenomen, maar in 16 EU-lidstaten nam de kinderarmoede toe ([12]). Vooral vrouwen en gezinnen met kinderen zijn kwetsbaar: bijna de helft (48 %) van de ouders eet zelf minder om hun kinderen te eten te kunnen geven ([13]). De armoede onder werkenden daalde slechts licht en kwam uit op 8,3 % in 2023 (een afname van 0,2 procentpunt). Hoewel werk een beschermend effect heeft, worden veel werkenden nog steeds met armoede bedreigd ([14]).

2.7. Het EESC benadrukt de rol van onderwijs als een zeer sterke voorspeller van armoedeniveaus. In 2023 werd bijna een derde (28,8 %) van de EU-bevolking met een lage opleiding subjectief als arm beschouwd.

2.8. Openbare diensten voorzien in de basisbehoeften van de burgers, dragen bij aan hun welzijn en de sociale cohesie en zorgen voor economische stabiliteit. Hoogwaardige, betaalbare en toegankelijke openbare diensten zijn ook van cruciaal belang om de gevolgen van de stijging van de kosten van levensonderhoud te helpen opvangen, met name voor de laagste inkomens (onderste kwintiel), die daar onevenredig hard door worden geraakt.

2.9. Het EESC maakt zich ook zorgen over de gevolgen van een handelsoorlog tussen de VS en de EU voor de inflatie, de EU-economie, het bedrijfsleven en de koopkracht van de burgers, met name de meest kwetsbare groepen. De EU en de lidstaten moeten passende maatregelen nemen om deze mogelijke gevolgen op te vangen.

2.10. Ondanks de recente economische vooruitgang ([15]) doen nieuwe onzekerheden de groei opnieuw vertragen, terwijl de inflatie een punt van zorg blijft. De reële lonen liggen nog altijd onder het niveau van 2019 en binnen Europa bestaan nog steeds grote verschillen qua gemiddeld loon ([16]). Vermogensongelijkheid blijft een wezenlijk probleem in de EU: zo bezit de top 10 % van de bevolking 56 % van het nettovermogen, terwijl de onderste helft slechts 5 % in handen heeft ([17]).

2.11. Het verlies aan koopkracht van Europese huishoudens dreigt een ernstig probleem voor de volksgezondheid te worden. Ondervoeding is een reële bedreiging voor grote delen van de bevolking ([18]). Ongeveer een op de tien huishoudens krijgt te maken met catastrofale gezondheidsuitgaven, dat wil zeggen dat zij de zorgkosten die voor hun eigen rekening komen niet kunnen betalen ([19]). Dit kan een impact hebben op de preventieve zorg en ertoe leiden dat diagnoses pas later worden gesteld, met alle mogelijke ernstige gevolgen voor mensen en de gezondheidszorgstelsels van dien.

3. **Specifieke opmerkingen**

3.1. De crisis in verband met de kosten van levensonderhoud heeft de ontberingen en de financiële onzekerheid in heel Europa doen toenemen, maar de impact ervan verschilt van land tot land ([20]). Er is een aanzienlijke overlapping in de manier waarop regeringen ervoor gekozen hebben om variaties in het inkomensniveau te compenseren en in de prioriteit die aan verschillende soorten hulp wordt gegeven.

Hoewel het aanpakken van de kosten van levensonderhoud grotendeels een nationale bevoegdheid is, is er veel ruimte voor maatregelen op Europees niveau om nieuwe crises te voorkomen en de crisisbestendigheid te versterken, alsook voor wederzijds leren om nationale maatregelen te ondersteunen met goede praktijken, die nadere bestudering en navolging verdienen.

3.2. Een intensievere, goed functionerende sociale dialoog en collectieve onderhandelingen, in overeenstemming met de nationale praktijken op het gebied van arbeidsverhoudingen en met volledige inachtneming van de autonomie van de sociale partners, zijn waardevol om het verlies aan koopkracht en de daarmee gepaard gaande uitdagingen het hoofd te bieden.

([12]) Realities in EU progress gaps, Eurochild.
([13]) Progressive Yearbook 2023, FEPS, blz. 101.
([14]) Employment & Social Developments EU 2024, Europese Commissie, blz. 35.
([15]) https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook-interim-report-march-2025_89af4857-en.html.
([16]) Employment Outlook 2024 | OESO.
([17]) https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2024/11/18/new-european-wealth-gauge-helps-policymakers-address-inequality.
([18]) Almost 1 out of 10 in the EU could not afford proper meal - News articles - Eurostat.
([19]) Health at a Glance EU 2022 | OESO.
([20]) Progressive Yearbook 2023 FEPS.

3.3. In perioden met hoge inflatie staan de sociale partners voor specifieke uitdagingen. Mogelijk wordt de oplopende inflatie niet meegenomen bij collectieve onderhandelingen en arbeidsovereenkomsten. Wel bestaan er bij cao's allerlei mechanismen om de lonen te koppelen aan de inflatietrends om onverwachte koopkrachtverliezen te voorkomen. Ook kunnen de sociale partners ad-hocmechanismen invoeren in geval van een inflatiecrisis. Het tekort aan vaardigheden en arbeidskrachten is hardnekkig in de EU en wordt door bedrijven aangemerkt als een van de belangrijkste belemmeringen voor investeringen en groei. Tegelijkertijd behoort bijna 25 % van de mensen in de werkende leeftijd in de EU tot de niet-beroepsbevolking ([21]). Dit onderstreept het belang van een goed opgezet actief arbeidsmarktbeleid. Uitwisseling van best practices met betrekking tot hervormingen van openbare diensten voor arbeidsvoorziening om hun efficiëntie te verbeteren alsook samenwerking tussen openbare en particuliere diensten voor arbeidsvoorziening zijn geboden.

3.4. De richtlijn betreffende toereikende minimumlonen in de EU verplicht lidstaten waar de dekkingsgraad van collectieve onderhandelingen lager is dan 80 % om snel te voorzien in een kader om de voorwaarden voor collectieve onderhandelingen te creëren en om in overleg met de sociale partners een actieplan vast te stellen ter bevordering van collectieve onderhandelingen. De Commissie moet relevante steun verlenen, onder meer voor verdere capaciteitsopbouw, en relevante handhavingsmaatregelen nemen.

3.5. De specifieke rol van de sociale dialoog moet ten volle worden erkend en geëerbiedigd; tegelijk moet er ook oog zijn voor de eigen rol van de dialoog met het maatschappelijk middenveld. Maatschappelijke organisaties kunnen een cruciale rol spelen in de participatieve beleidsvorming bij niet-werkgerelateerde kwesties als vertegenwoordigers van mensen die niet deelnemen aan de formele arbeidsmarkt, en dragen ook bij tot het aanpakken van ongelijkheid, met name waar het gaat om de meest kwetsbare groepen.

3.6. Ook het waarborgen van de koopkracht moet een van de criteria zijn waarmee rekening wordt gehouden bij het aanpassen van minimumlonen. Het EESC is verheugd over de voor 2025 aangekondigde verhoging van de minimumlonen in de lidstaten, en dan met name over de aanzienlijke stijgingen in de meeste Midden- en Oost-Europese lidstaten ([22]). Wat de nieuwe loonschalen voor 2025 betreft, is er sprake van structurele stijgingen die nauw verband houden met de bepalingen van de richtlijn betreffende toereikende minimumlonen ([23]).

3.7. In dit verband moet ook worden gewezen op het algemene stabiliserende effect dat stelsels voor een minimuminkomen op de economie hebben. Het EESC dringt erop aan dat het minimuminkomen gelijke tred houdt met de inflatie, met name gezien de stijging van de kosten van levensonderhoud. Ook is het van vitaal belang dat meer gehoor wordt gegeven aan de aanbevelingen van de Raad van januari 2023 over een toereikend minimuminkomen met het oog op actieve inclusie ([24]).

3.8. Het EESC is van mening dat moet worden gezorgd voor fatsoenlijke arbeidsomstandigheden middels implementatie en toepassing van de bestaande EU- en nationale voorschriften met betrekking tot zaken als non-discriminatie, sociale bescherming, bescherming van gezondheid en veiligheid, omscholing en bijscholing van werknemers, sociale dialoog en vakbondsvertegenwoordiging, fatsoenlijke lonen en gendergelijkheid en met name een gelijk loon voor gelijk werk.

3.9. Digitale armoede en uitsluiting in de EU moeten worden gemonitord en beoordeeld met betrekking tot de toegang tot essentiële diensten ([25]).

3.10. Toegang tot betaalbaar en gezond voedsel moet onderdeel zijn van het pakket essentiële goederen en diensten, in overeenstemming met het streefdoel van gezonde mensen en een gezonde planeet in het kader van de Europese Green Deal ([26]).

3.11. Om te kunnen voorzien in adequate en betaalbare sociale huisvesting moet er meer en effectiever worden geïnvesteerd in openbare diensten en infrastructuur, met inbegrip van gezondheidszorg en onderwijs, naast andere sociale investeringen, en moet het verband tussen gezondheid en huisvesting voor ogen worden gehouden. Gerichte steun voor organisaties van de sociale economie kan bijdragen tot het versterken van de sociale infrastructuur, het scheppen van hoogwaardige banen en het waarborgen van toegang tot betaalbare essentiële diensten. Deze investeringen mogen niet in het gedrang komen doordat er nu meer geld naar de defensie-industrie gaat, vooral nu veel lidstaten te maken krijgen met budgettaire beperkingen en weer op essentiële openbare diensten gaan bezuinigen. Ook zijn maatregelen nodig ter bevordering van de economische groei en de productiviteit om investeringen ten dienste van het algemeen belang mogelijk te maken.

3.12. Het EESC beklemtoont dat het recht op voedsel, adequate huisvesting en water en sanitaire voorzieningen mensenrechten zijn en dat alle Europese burgers daarvan effectief gebruik moeten kunnen maken. Adequate huisvesting houdt in dat er betaalbare woningen beschikbaar zijn ([27]) en dat mensen de nodige middelen hebben om hun woning warm te houden; ook moet worden voorkomen dat de energielevering bij mensen in kwetsbare situaties definitief wordt afgesloten, als waarborg tegen uitsluiting en armoede, waar dat passend is.

([21]) Economically inactive population in Europe 2024, by country, Statista.
([22]) Rises in national minimum wages 2025 –Eurofound.
([23]) Rises in national minimum wages 2025 –Eurofound.
([24]) Aanbeveling van de Raad over een toereikend minimuminkomen, 2023 (PB C 41 van 3.2.2023, blz. 1).
([25]) Equal acces to affordable, quality essential services, verslag van EAPN.
([26]) Equal acces to affordable, quality essential services, verslag van EAPN.
([27]) Unaffordable and inadequate housing in Europe, Eurofound, blz. 35.

3.13. Het EESC acht het van essentieel belang om uitzonderingen op de toepassing van de Europese regels inzake de interne markt en mededinging op de verlening van essentiële diensten te stimuleren, om zo de toegang van burgers tot diensten te beschermen, zelfs als er een openbaredienstverplichting bestaat ([28]).

3.14. Het EESC beveelt aan ervoor te zorgen dat het pakket wetgeving inzake diensten van algemeen belang wordt nageleefd, alsook andere wetgeving waaronder de verordening betreffende categorieën steun die verenigbaar zijn met de interne markt, de dienstenrichtlijn, maatregelen ter bescherming van de consument en het kwaliteitskader voor diensten van algemeen belang in de EU ([29]).

3.15. Om het verlies aan koopkracht in Europa te verzachten moeten essentiële en sociale diensten verder worden ontwikkeld, zodat toegangsbelemmeringen worden weggenomen. Het EESC merkt op dat beginsel 20 van de EPSR een niet-uitputtende lijst van essentiële diensten bevat.

3.16. De strijd tegen energiearmoede en uitsluiting moet een hoofdprioriteit worden. In het kader van de armoedebestrijdingsdoelstelling van de Europese pijler van sociale rechten beschikken de lidstaten over een reeks beleidsinstrumenten waarin duidelijke doelen worden gesteld en waarmee de behoeften van kwetsbare huishoudens worden beoordeeld en aangepakt ([30]).

3.17. Volgens het EESC blijft het Europees Semester met het bijbehorende sociaal scorebord een van de meest relevante instrumenten voor het monitoren van de nationale (beleids)maatregelen om de koopkrachtcrisis en het effect daarvan op ongelijkheid en sociale uitsluiting, alsook alle uitdagingen voor de Europese economie en samenleving van dien, aan te pakken. Om te voorkomen dat beleidsmaatregelen op welk gebied dan ook armoede of ongelijkheid in de hand zouden werken, dient meer gebruik te worden gemaakt van beoordelingen van verdelingseffecten ([31]); daarbij dient er ook oog te zijn voor het gender- en het jongerenperspectief. In al het sociale beleid dient waar nodig rekening te worden gehouden met het overeenkomstige gebruik van uitgesplitste gegevens. Het EESC wijst er nogmaals op hoe belangrijk het is dat bij het uitstippelen van maatregelen en beleid evenveel waarde wordt gehecht aan sociale indicatoren als aan economische indicatoren.

3.18. Het EESC is van mening dat zorgvuldig moet worden gekeken naar de lessen die zijn getrokken uit de COVID-19-crisis — die de uitvoering van een soepeler begrotingsbeleid via de algemene vrijwaringsclausule heeft gelegitimeerd — en dat moet worden voorzien in mechanismen om de nodige binnenlandse investeringen en hervormingen op gang te brengen en te voorkomen dat wordt gesnoeid in sociale investeringen op langere termijn ([32]).

Brussel, 19 juni 2025.

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Oliver RÖPKE

([28]) Equal acces to affordable, quality essential services, verslag van EAPN.
([29]) Equal acces to affordable, quality essential services, verslag van EAPN.
([30]) The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU, Eurofound, 2022.
([31]) Zie de Verklaring van Terhulpen.
([32]) Zie de Verklaring van Terhulpen.

BIJLAGE

De volgende wijzigingsvoorstellen, die minstens een kwart van de uitgebrachte stemmen kregen, werden tijdens de beraadslagingen verworpen (artikel 74, lid 3, van het reglement van orde):

WIJZIGINGSVOORSTEL 5

SOC/823

Verlies aan koopkracht / ongelijkheid, uitsluiting, marginalisering

Paragraaf 3.3

Wijzigen:

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
In perioden met hoge inflatie staan de sociale partners voor specifieke uitdagingen. Mogelijk wordt de oplopende inflatie niet meegenomen bij collectieve onderhandelingen en arbeidsovereenkomsten. Wel ***bestaan er bij cao's allerlei*** mechanismen om de lonen te koppelen aan de inflatietrends om onverwachte koopkrachtverliezen te voorkomen. ***Ook kunnen de sociale partners ad-hocmechanismen invoeren in geval van een inflatiecrisis.*** Het tekort aan vaardigheden en arbeidskrachten is hardnekkig in de EU en wordt door bedrijven aangemerkt als een van de belangrijkste belemmeringen voor investeringen en groei. Tegelijkertijd behoort bijna 25 % van de mensen in de werkende leeftijd in de EU tot de niet-beroepsbevolking[1]. Dit onderstreept het belang van een goed opgezet actief arbeidsmarktbeleid. Uitwisseling van best practices met betrekking tot hervormingen van openbare diensten voor arbeidsvoorziening om hun efficiëntie te verbeteren alsook samenwerking tussen openbare en particuliere diensten voor arbeidsvoorziening zijn geboden.	In perioden met hoge inflatie staan de sociale partners voor specifieke uitdagingen. Mogelijk wordt de oplopende inflatie niet meegenomen bij collectieve onderhandelingen en arbeidsovereenkomsten. Wel ***voorzien cao's in meerdere landen*** in mechanismen om de lonen te koppelen aan de inflatietrends om onverwachte koopkrachtverliezen te voorkomen. Het tekort aan vaardigheden en arbeidskrachten is hardnekkig in de EU en wordt door bedrijven aangemerkt als een van de belangrijkste belemmeringen voor investeringen en groei. Tegelijkertijd behoort bijna 25 % van de mensen in de werkende leeftijd in de EU tot de niet-beroepsbevolking[1]. Dit onderstreept het belang van een goed opgezet actief arbeidsmarktbeleid. Uitwisseling van best practices met betrekking tot hervormingen van openbare diensten voor arbeidsvoorziening om hun efficiëntie te verbeteren alsook samenwerking tussen openbare en particuliere diensten voor arbeidsvoorziening zijn geboden.
[1] Economically inactive population in Europe 2024, by country, Statista.	[1] Economically inactive population in Europe 2024, by country, Statista.

Motivering

Het is beter om expliciet te verwijzen naar de verschillende mechanismen van de lidstaten.

Stemuitslag

Voor: 82

Tegen: 111

Onthoudingen: 7

WIJZIGINGSVOORSTEL 6

SOC/823
Verlies aan koopkracht / ongelijkheid, uitsluiting, marginalisering

Paragraaf 3.4

Wijzigen:

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
De richtlijn betreffende toereikende minimumlonen in de EU verplicht lidstaten waar de dekkingsgraad van collectieve onderhandelingen lager is dan 80 % om ***snel*** te voorzien in een kader om de voorwaarden voor collectieve onderhandelingen te creëren en om in overleg met de sociale partners een actieplan vast te stellen ter bevordering van collectieve onderhandelingen. De Commissie moet relevante steun verlenen, onder meer voor verdere capaciteitsopbouw, en relevante handhavingsmaatregelen nemen.	De richtlijn betreffende toereikende minimumlonen in de EU verplicht lidstaten waar de dekkingsgraad van collectieve onderhandelingen lager is dan 80 % om snel te voorzien in een kader om de voorwaarden voor collectieve onderhandelingen te creëren en om in overleg met de sociale partners een actieplan vast te stellen ter bevordering van collectieve onderhandelingen. De Commissie moet relevante steun verlenen, onder meer voor verdere capaciteitsopbouw, en relevante handhavingsmaatregelen nemen. ***Er is echter een zaak aanhangig gemaakt bij het Hof van Justitie van de Europese Unie (C-19/23) waarin de wettigheid van de richtlijn betreffende toereikende minimumlonen wordt betwist.***

Motivering

Er moet worden verduidelijkt dat er bij het HvJ nog altijd een zaak tegen de richtlijn loopt, nl. C-19/23.

Stemuitslag

Voor:	81
Tegen:	119
Onthoudingen:	7

WIJZIGINGSVOORSTEL 7

SOC/823
Verlies aan koopkracht / ongelijkheid, uitsluiting, marginalisering

Paragraaf 3.6

Wijzigen:

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
Ook het waarborgen van de koopkracht ***moet*** een van de criteria ***zijn*** waarmee rekening wordt gehouden bij het aanpassen van minimumlonen. Het EESC ***is verheugd over*** de voor 2025 aangekondigde verhoging van de minimumlonen in de lidstaten, en dan met name over de aanzienlijke stijgingen in de meeste Midden- en Oost-Europese lidstaten[1]. Wat de nieuwe loonschalen voor 2025 betreft, is er sprake van structurele stijgingen ***die nauw verband houden met de bepalingen van de richtlijn betreffende toereikende minimumlonen***[2]. [1] Rises in national minimum wages 2025, Eurofound. Ibidem.	***Volgens de richtlijn betreffende toereikende minimumlonen is*** de koopkracht ***van de wettelijke minimumlonen*** een van de criteria waarmee rekening moet wordt gehouden bij het ***vaststellen of*** aanpassen van minimumlonen. Het EESC ***neemt nota van*** de voor 2025 aangekondigde verhoging van de minimumlonen in de lidstaten, en dan met name over de aanzienlijke stijgingen in de meeste Midden- en Oost-Europese lidstaten[1]. Wat de nieuwe loonschalen voor 2025 betreft, ***zijn de minimumlonen sterker gestegen dan de inflatie*** en is er sprake van structurele stijgingen[2]. [1] Rises in national minimum wages 2025, Eurofound. Ibidem.

Motivering

Volgens de richtlijn betreffende toereikende minimumlonen hebben de in artikel 5 bedoelde criteria betrekking op wettelijke minimumlonen. Eurofound wijst erop dat de minimumlonen sterker zijn gestegen dan de inflatie.

Stemuitslag

Voor: 84

Tegen: 124

Onthoudingen: 4

WIJZIGINGSVOORSTEL 8

SOC/823

Verlies aan koopkracht / ongelijkheid, uitsluiting, marginalisering

Paragraaf 3.7

Wijzigen:

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
In dit verband moet ook worden gewezen op het algemene stabiliserende effect dat stelsels voor een minimuminkomen op de economie hebben. ***Het EESC dringt erop aan dat het minimuminkomen gelijke tred houdt met de inflatie,*** met name ***gezien*** de stijging van de kosten van levensonderhoud. Ook is het van vitaal belang dat meer gehoor wordt gegeven aan de aanbevelingen van de Raad van januari 2023 over een toereikend minimuminkomen met het oog op actieve inclusie[1].	In dit verband moet ook worden gewezen op het algemene stabiliserende effect dat stelsels voor een minimuminkomen op de economie hebben. ***De lidstaten moeten het minimuminkomen regelmatig beoordelen en, in voorkomend geval, aanpassingen doorvoeren om in te spelen op veranderende situaties,*** met name de stijging van de kosten van levensonderhoud. Ook is het van vitaal belang dat meer gehoor wordt gegeven aan de aanbevelingen van de Raad van januari 2023 over een toereikend minimuminkomen met het oog op actieve inclusie[1].
[1] Aanbeveling van de Raad over een toereikend minimuminkomen, 2023.	[1] Aanbeveling van de Raad over een toereikend minimuminkomen, 2023.

Motivering

Inflatie is niet de enige oorzaak van stijgende kosten van levensonderhoud.

Stemuitslag

Voor: 82

Tegen: 121

Onthoudingen: 4

WIJZIGINGSVOORSTEL 9

SOC/823
Verlies aan koopkracht / ongelijkheid, uitsluiting, marginalisering

Paragraaf 3.10

Wijzigen:

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
Toegang tot betaalbaar en gezond voedsel moet ***onderdeel zijn van het pakket essentiële goederen en diensten,*** in overeenstemming met het streefdoel van gezonde mensen en een gezonde planeet in het kader van de Europese Green Deal[1].	Toegang tot betaalbaar en gezond voedsel moet ***worden verbeterd door gunstige voorwaarden voor een duurzame landbouw en voedselproductie in de EU tot stand te brengen***, in overeenstemming met het streefdoel van gezonde mensen en een gezonde planeet in het kader van de Europese Green Deal[1].
[1] Ibidem.	[1] Ibidem.

Motivering

Voorwaarde voor toegang tot betaalbaar en gezond voedsel is een bloeiende en duurzame voedselproductie in de EU; nieuwe definities veranderen daar niets aan.

Stemuitslag

Voor: 87

Tegen: 120

Onthoudingen: 2

WIJZIGINGSVOORSTEL 10

SOC/823
Verlies aan koopkracht / ongelijkheid, uitsluiting, marginalisering

Paragraaf 3.11

Wijzigen:

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
Om te kunnen voorzien in adequate en betaalbare sociale huisvesting moet er meer en effectiever worden geïnvesteerd in openbare diensten en infrastructuur, met inbegrip van gezondheidszorg en onderwijs, naast andere sociale investeringen, en moet het verband tussen gezondheid en huisvesting voor ogen worden gehouden. Gerichte steun voor organisaties van de sociale economie kan bijdragen tot het versterken van de sociale infrastructuur, het scheppen van hoogwaardige banen en het waarborgen van toegang tot betaalbare essentiële diensten. ***Deze investeringen mogen niet in het gedrang komen doordat er nu meer geld naar de defensie-industrie gaat, vooral nu veel lidstaten te maken krijgen met budgettaire beperkingen en weer op essentiële openbare diensten gaan bezuinigen.*** Ook zijn maatregelen nodig ter bevordering van de economische groei en de productiviteit om investeringen ***ten dienste*** van het algemeen belang mogelijk te maken.	Om te kunnen voorzien in adequate en betaalbare sociale huisvesting moet er meer en effectiever worden geïnvesteerd in openbare diensten en infrastructuur, met inbegrip van gezondheidszorg en onderwijs, naast andere sociale investeringen, en moet het verband tussen gezondheid en huisvesting voor ogen worden gehouden. Gerichte steun voor organisaties van de sociale economie kan bijdragen tot het versterken van de sociale infrastructuur, het scheppen van hoogwaardige banen en het waarborgen van toegang tot betaalbare essentiële diensten. Ook zijn maatregelen nodig ter bevordering van de economische groei en de productiviteit om investeringen ***in de verschillende dimensies*** van het algemeen belang mogelijk te maken. ***De financiering van essentiële diensten moet te allen tijde worden gewaarborgd.***

Motivering

Het is belangrijk dat voldoende financiële middelen worden uitgetrokken voor essentiële diensten, zonder dat daarbij de verschillende componenten van het algemeen belang tegenover elkaar worden gezet.

Stemuitslag

Voor: 86

Tegen: 123

Onthoudingen: 3

WIJZIGINGSVOORSTEL 12

SOC/823

Verlies aan koopkracht / ongelijkheid, uitsluiting, marginalisering

Paragraaf 3.13

Wijzigen:

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
Het EESC acht het van essentieel belang om ***uitzonderingen op*** de toepassing van de Europese regels inzake de interne markt en mededinging op de verlening van essentiële diensten te stimuleren, om zo de toegang van burgers tot diensten te beschermen, zelfs als er een openbaredienstverplichting bestaat[1].	Het EESC acht het van essentieel belang om uitzonderingen op de toepassing van de Europese regels inzake de interne markt en mededinging op de verlening van essentiële diensten te stimuleren, om zo de toegang van burgers tot diensten te beschermen, zelfs als er een openbaredienstverplichting bestaat[1].
[1] Equal acces to affordable, quality essential services, verslag van EAPN.	[1] Equal acces to affordable, quality essential services, verslag van EAPN.

Motivering

Het is belangrijk dat burgers kunnen profiteren van de interne markt en van op regels gebaseerde concurrentie, ook wanneer het gaat om diensten van algemeen belang.

Stemuitslag

Voor: 96

Tegen: 121

Onthoudingen: 3

WIJZIGINGSVOORSTEL 13

SOC/823

Verlies aan koopkracht / ongelijkheid, uitsluiting, marginalisering

Paragraaf 3.17

Wijzigen:

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
Volgens het EESC blijft het Europees Semester met het bijbehorende ***kader voor sociale convergentie*** een van de meest relevante instrumenten om de nationale (beleids)	Volgens het EESC blijft het Europees Semester met het bijbehorende ***sociaal scorebord*** een van de meest relevante instrumenten voor het monitoren van de nationale (beleids)

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
maatregelen om de koopkrachtcrisis aan te pakken te monitoren en na te gaan welk effect zij hebben op ongelijkheid en sociale uitsluiting en alle daarmee gepaard gaande uitdagingen voor de Europese economie en samenleving. Om te voorkomen dat beleidsmaatregelen op welk gebied dan ook armoede of ongelijkheid in de hand zouden werken, dient meer gebruik te worden gemaakt van beoordelingen van verdelingseffecten[1]; daarbij dient er ook oog te zijn voor het gender- en het jongerenperspectief. In al het sociale beleid dient waar nodig rekening te worden gehouden met het overeenkomstige gebruik van uitgesplitste gegevens. Het EESC wijst er nogmaals op hoe belangrijk het is dat bij het uitstippelen van maatregelen en beleid ***evenveel*** waarde wordt gehecht aan sociale indicatoren ***als aan economische indicatoren***.	maatregelen om de koopkrachtcrisis en het effect daarvan op ongelijkheid en sociale uitsluiting, alsook alle uitdagingen voor de Europese economie en samenleving van dien, aan te pakken. ***Daarnaast is het kader voor sociale convergentie een kans om de nationale inspanningen op het vlak van opwaartse sociale convergentie beter te coördineren. Ook zou dit kader moeten leiden tot een beter gebruik van de huidige EU-governancestructuur.*** Om te voorkomen dat beleidsmaatregelen op welk gebied dan ook armoede of ongelijkheid in de hand zouden werken, dient meer gebruik te worden gemaakt van beoordelingen van verdelingseffecten[1]; daarbij dient er ook oog te zijn voor het gender- en het jongerenperspectief. In al het sociale beleid dient waar nodig rekening te worden gehouden met het overeenkomstige gebruik van uitgesplitste gegevens. Het EESC wijst er nogmaals op hoe belangrijk het is dat bij het uitstippelen van maatregelen en beleid ***naar behoren*** waarde wordt gehecht aan sociale indicatoren.
[1] Zie de Verklaring van Terhulpen.	[1] Zie de Verklaring van Terhulpen.

Motivering

Het sociaal scorebord is in dit verband relevanter. De zinsnede “naar behoren” in de laatste zin is breder en omvat alle relevante aspecten. Als compromis wordt ook een zin toegevoegd met een verwijzing naar het kader voor sociale convergentie.

Stemuitslag

Voor:	96
Tegen:	130
Onthoudingen:	2

WIJZIGINGSVOORSTEL 1

SOC/823

Verlies aan koopkracht / ongelijkheid, uitsluiting, marginalisering

Paragraaf 1.6

Wijzigen:

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
Het EESC erkent het belang van ***loon- en minimumloonstijgingen als essentieel element*** om het verlies aan koopkracht en het effect daarvan op ongelijkheid, uitsluiting en marginalisering tegen te gaan en de herverdeling van rijkdom te waarborgen. ***Het EESC benadrukt het positieve effect van de richtlijn betreffende toereikende minimumlonen op loonstijgingen. Het moedigt de lidstaten aan zich nog sterker in te zetten voor de tenuitvoerlegging hiervan, zodat de vastgestelde doelstellingen kunnen worden gehaald; in dat verband zouden zij nationale actieplannen moeten uitwerken om de dekkingsgraad van collectieve onderhandelingen te verhogen wanneer deze minder dan 80 % bedraagt.***	Het EESC erkent het belang van ***lonen en minimumlonen, samen met sociale bescherming, een actief arbeidsmarktbeleid en belastingstelsels, als essentiële elementen*** om het verlies aan koopkracht ***op een eerlijke manier*** tegen te gaan en ***zo*** het effect daarvan op ongelijkheid, uitsluiting en marginalisering ***te verminderen*** en de herverdeling van rijkdom te waarborgen.

Motivering

Lonen zijn slechts één dimensie van koopkracht en de tekst gaat voorbij aan werklozen en andere kwetsbare groepen.

Stemuitslag

Voor: 90

Tegen: 119

Onthoudingen: 5

WIJZIGINGSVOORSTEL 2

SOC/823
Verlies aan koopkracht / ongelijkheid, uitsluiting, marginalisering

Paragraaf 1.8

Wijzigen:

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
Om de risico's op ongelijkheid, sociale uitsluiting en marginalisering als gevolg van het verlies aan koopkracht te beperken, beveelt het EESC aan om op verschillende gebieden en op het juiste niveau een adequaat prijsbeleid in te voeren, ***inclusief plafonds voor energieprijzen en met name voor de kosten van energierekeningen. Doel is speculatie met deze fundamentele hulpbron te voorkomen*** vanwege de impact op andere essentiële goederen zoals voedsel en de prijs daarvan. In dit verband zou het raadzaam zijn om de werking van de EU-energiemarkt te hervormen in het streven naar een doeltreffend energiesysteem waarmee de voorziening van betaalbare energie veiliggesteld wordt.	Om de risico's op ongelijkheid, sociale uitsluiting en marginalisering als gevolg van het verlies aan koopkracht te beperken, beveelt het EESC aan om op verschillende gebieden en op het juiste niveau een adequaat prijsbeleid in te voeren, ***onder meer op het gebied van energiebeleid,*** vanwege de impact ***van energieprijzen*** op andere essentiële goederen zoals voedsel en de prijs daarvan. In dit verband zou het ***meer dan*** raadzaam zijn om ***de transitie naar groene energie aan te moedigen*** en de werking van de EU-energiemarkt te hervormen in het streven naar een doeltreffend energiesysteem waarmee de voorziening van betaalbare energie veiliggesteld wordt.

Motivering

Een correct uitgevoerde transitie naar schone energie is de meest duurzame manier om de energieprijzen te verlagen.

Stemuitslag

Voor: 86

Tegen: 126

Onthoudingen: 6

WIJZIGINGSVOORSTEL 3

SOC/823
Verlies aan koopkracht / ongelijkheid, uitsluiting, marginalisering

Paragraaf 1.13

Wijzigen:

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
Volgens het EESC blijft het Europees Semester met het bijbehorende ***kader voor sociale convergentie*** een van de meest relevante instrumenten voor het monitoren van de	Volgens het EESC blijft het Europees Semester met het bijbehorende ***sociaal scorebord*** een van de meest relevante instrumenten voor het monitoren van de nationale (beleids)

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
nationale (beleids)maatregelen om de koopkrachtcrisis en de effecten daarvan op ongelijkheid en sociale uitsluiting, alsook alle uitdagingen voor de Europese economie en samenleving van dien, aan te pakken. Om te voorkomen dat beleidsmaatregelen op welk gebied dan ook armoede of ongelijkheid in de hand zouden werken, dient meer gebruik te worden gemaakt van beoordelingen van verdelingseffecten; daarbij dient er ook oog te zijn voor het gender- en het jongerenperspectief. In al het sociale beleid dient rekening te worden gehouden met het overeenkomstige gebruik van uitgesplitste gegevens. Het EESC wijst er nogmaals op hoe belangrijk het is dat bij het uitstippelen van maatregelen en beleid ***evenveel*** waarde wordt gehecht aan sociale indicatoren ***als aan economische indicatoren***.	maatregelen om de koopkrachtcrisis en het effect daarvan op ongelijkheid en sociale uitsluiting, alsook alle uitdagingen voor de Europese economie en samenleving van dien, aan te pakken. ***Daarnaast is het kader voor sociale convergentie een kans om de nationale inspanningen op het vlak van opwaartse sociale convergentie beter te coördineren. Ook zou dit kader moeten leiden tot een beter gebruik van de huidige EU-governancestructuur.*** Om te voorkomen dat beleidsmaatregelen op welk gebied dan ook armoede of ongelijkheid in de hand zouden werken, dient meer gebruik te worden gemaakt van beoordelingen van verdelingseffecten; daarbij dient er ook oog te zijn voor het gender- en het jongerenperspectief. In al het sociale beleid dient rekening te worden gehouden met het overeenkomstige gebruik van uitgesplitste gegevens. Het EESC wijst er nogmaals op hoe belangrijk het is dat bij het uitstippelen van maatregelen en beleid ***naar behoren*** waarde wordt gehecht aan sociale indicatoren.

Motivering

Het sociaal scorebord is in dit verband relevanter. De zinsnede “naar behoren” in de laatste zin is breder en omvat alle relevante aspecten. (De term “sociaal scorebord” stond in paragraaf 1.14 van het ontwerpadvies van de afdeling SOC en de afdeling SOC heeft de paragraaf goedgekeurd mét de woorden “sociaal scorebord”. Niettemin werd deze term vervangen door “kader voor sociale convergentie” in het afdelingsadvies van SOC dat aan de voltallige vergadering werd voorgelegd.) Als compromis wordt ook een zin toegevoegd met een verwijzing naar het kader voor sociale convergentie.

Stemuitslag

Voor:	93
Tegen:	130
Onthoudingen:	2

WIJZIGINGSVOORSTEL 15

SOC/823

Verlies aan koopkracht / ongelijkheid, uitsluiting, marginalisering

Paragraaf 1.3

Wijzigen:

De volgende paragrafen van het afdelingsadvies zijn gewijzigd naar aanleiding van door de voltallige vergadering goedgekeurde wijzigingsvoorstellen, terwijl meer dan een kwart van de stemmen vóór handhaving van de tekst is uitgebracht (art. 74 (4) rvo):

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
Het EESC is van mening dat investeringen in mensen en de economie, ***eerlijke*** belastingheffing, hoogwaardige en betaalbare openbare diensten en gerichte steun voor de meest kwetsbare mensen, samen met een industriebeleid op korte en lange termijn en inspanningen om het concurrentievermogen te vergroten, van essentieel belang zijn om de crisis rond de kosten van levensonderhoud te verlichten en bescherming tegen toekomstige schokken te bieden.	Het EESC is van mening dat investeringen in mensen en de economie, ***progressieve*** belastingheffing, hoogwaardige en betaalbare openbare diensten en gerichte steun voor de meest kwetsbare mensen, samen met een industriebeleid op korte en lange termijn en inspanningen om het concurrentievermogen te vergroten, van essentieel belang zijn om de crisis rond de kosten van levensonderhoud te verlichten en bescherming tegen toekomstige schokken te bieden.

Stemuitslag

Voor:	111
Tegen:	109
Onthoudingen:	4

WIJZIGINGSVOORSTEL 14

SOC/823

Verlies aan koopkracht / ongelijkheid, uitsluiting, marginalisering

Paragraaf 1.16

Wijzigen:

Afdelingsadvies	Wijzigingsvoorstel
Het EESC ***neemt nota van*** het verslag dat het Europees Comité voor sociale rechten (ECSR) onlangs heeft uitgebracht over de impact van de crisis rond de kosten van levensonderhoud op de sociale rechten ***en de aanbevelingen daarin aan de staten die partij zijn bij het Europees Sociaal Handvest van de Raad van Europa***[1].	Het EESC ***is ingenomen met*** het verslag dat het Europees Comité voor sociale rechten (ECSR) onlangs heeft uitgebracht over de impact van de crisis rond de kosten van levensonderhoud op de sociale rechten***, en dringt er bij de lidstaten op aan gevolg te geven aan de aanbevelingen uit dit verslag***[1].
[1] Social rights and the cost-of-living crisis, ECSR.	[1] Social rights and the cost-of-living crisis, ECSR.

Stemuitslag

Voor:	140
Tegen:	76
Onthoudingen:	15